אלא מחוץ לסחום קאמא. ובו ביום: והא אשכחיה רב ששם כו'. ואי

בו ביום אמאי משייל ליה אי קדושה אחת או ב' קדושות: דקא מפשי.

נכרים ואייתי אמר הני ודאי אדעתא דישראל מפשי ואייתו ואסר להו:

בני גננא. קושרי כילות לחתנים ונותנים שם הדם: לפי שאינן בני

מורה. ואתו לזלזולי ביום טוב שני:

כיון דחלוקין במוספין. שמקריבין

מוספי ראש חדש ומוספי ראש השנה

כדכתיב (במדבר כט) מלבד עולת

החדש: אמרינן. בתפלה נמי את

יום ראש החדש הזה ואת יום הזכרון

הוה: זכרון אחד. את יום הוכרון

הזה דרחמנא קרייה זכרון דכתיביי

זכרון תרועה [ובר"ח נמי כתיבי והיו

לכם לזכרון]: מאי לאו. לא הודו אלהזכיר קאי דלא הודו לו להזכיר של

ר"ח ברחש השנה: להתנות. אם היום

אם למחר אלא סתמא לימא וכן יום

המחרח: ברמשי חדשים של כל השנה.

שהוא ספק אם עיברום בית דין:

לולוולי. אי מחוקינן ליה ספק אתו

לולוולי בשנים אבל כי אמרינן סתמא

מחזקינן להו בקדושה אחת: אבל.

בשחר חדשים דשרו במלחכה וליכח

למיחש לולזולי אימא מודו ליה: מתפלל עשר. שלש ראשונות וג'

אחרונות ושל שבת בפני עלמה הרי

שבע וקדושת היום וכולל עמה מלכיות

הרי שמונה וזכרונות ושופרות:

ובית הלל אומרים מתפלל תשע.

דכולל שבת ויום טובש בברכה אחת

וחותם מקדש השבת וישראל ויום

הזכרון: ואם איתא. דמוכיר של

ראש חדש לבית שמאי דבעי לכל חד

ברכה בפני עלמה י"א מבעי ליה:

:ש"ע א"ח סי' תחטו ס"ה

ש ע ח ח טי מקטר ט ה. ק ג מיי׳ שם הלכה י: קא ד מיי׳ פ״ב מהלי

מתפב:

מפלה הלכה ה ו

א) [בילה כה.], ב) [עי' תוס' שבת קכב. ד"ה ואם ותוס' בינה כה. ד"ה הבאו. נ) וב"מ מט: ע"ו כב.ז. ד) [בק"ח נוסף: גויס], ה) ותוספ׳ ברכות פ״ג הט״ו ים (מוספ בניטונו ביטק ו ותוספתא ר"ה סוף פ"ב], ו) [ויקרא כג], ו) [במדבר יו. ק) ול"ל בשניהם ולפי זה לא לריכין לדוחק שכתב הרש"א], ט) [בפנ"מ ירוש בנועות פ"ח ה"ד מוסיף: נמי התם כיון שאמר נעשה ונקריב לפניך כמו שכתבת בתורתך שוב א"ל לומר מקראות מוספין אלא שבשם רבותיו פירש דקחי אמלכיות זכרונות ושופרות [רש"ל

הגהות הב"ח

בשם גליון], כ) [לפנינו איתא

שם תננחלו.

דכירה וכו' דבירושלמי משמע: (ב) גמ' לרבה בר ממואל וא"ל וכר׳ לא היו: (ג) תום' סוף ד"ה זכרון וכו' ולא זולתה. נ"ב פי בכל מקומות זולת התפלה בבחר הקרבנות וכן בהפטרה:

גליון הש"ם לא היו דברים מעולם. ע"ג כב ע"ח ב"מ מע ע"ב יבמות לה ע"ב

תד"ה כ"ע ל"פ צ"ב קנד ע"ב תד"ה ברס נראין בכורות ד ע"ב תד"ה אלא אי אתמר נדה כד ע"א מד"ה אמר ר"פ:

מוסף רש"י . הבא בשביל ישראל זה מותר בשביל ישראל מותר בשביל ישראל אחר. לה שמעתי טעס מקובל בדבר, דאי משום מוקצה למלי מוחר לישראל אחר, ואי משום שנעשה בו איסור בשבילו א״כ לישראל מיסור בשפיטי לו כישנינוג אחר נמי אסור, דנכרי שהדליק את הנר בשבת תנן הכב.) אם בשביל שראל אסור ולא חלקו בינו לחברו, וי"ל דגבי איסור מחומין דרבנן לא אחמור כולי האי ודיין אם אסרוהו על זה. טעם אחר נראה לי, מחוץ לתחום אסורין גזירה ישלח בשבילו, זה מותר דליכא למגזר בה. שאינו מכירו (ביצה כה.). זכרון אחד עולה לכאן ולכאן. ואומר וממן לנו ה׳ אלהינו באהבה את יום הזכרון הזה, ומוסב אשניהם, שכן אי אפשר אפניאס, פכן זו מכשר לר"ה בלא ר"ח, ויום ר"ח זה קרוי זכרון כדכתיב (ויקרא כג) בחדש השביעי באחד לחדש יהיה לכם שבתון זכרון תרועה, מה שאין כן בשאר שתי קדושות, לפי שיש שבת בלא קדושות, נפי שיש שבת בנח פסח ופסח בלח שבת, לפיכך חין בהזכרת חחד ינריך לנקוב בו בהדיא את יום המנוח הזה ואת יום

לית ליה בכדי שיעשו כלל אפילו בי"ט ראשון או שמא אית ליה בי"ט ראשון שהוא מדאורייתא בכדי שיעשו במולאי י"ט שני ומבשל בשבת אתי שפיר דיאכל דליכא למיגזר אטו שמא יבשל בשבת ולפי טעם זה היה לריך להמחין במולאי י"ט שני כשיעור ושילךן ויחלוש ויביא דאי

כדי שיתלוש לבד איכא למיחש שמא יאמר לנכרי בי"ט לחלוש כדי שיאכל במונאי י"ט אחר שעה מועטת ושמא יש לומר דכולי האי לא החמירו חכמים ורילב"ה אומר דבירושלמי (כ) דנדה משמע דטעס כדי שיעשו כדפרש"י דתניא התם לא תמלא אשה קדירה עססיות ותורמוסין ותתנם לתוך התנור עם חשיכה ואם עשתה כן למולאי שבת אסורין בכדי שיעשו ומפרש התם בתר הכי מפני שהניית שבת עליו וכיון דממתין בכדי שיעשו אינו נהנה ממלאכת שבת כלום ובשבת וי"ט אף לפרש"י אסור מזה לזה אף בדבר הבא מחוץ לתחום בשביל ישראל ובדבר הנילוד והנלקט אפילו שלא בא בשביל ישראל יש לאסור בשבת וי"ט משום הכנה מידי דהוה אבינה שנולדה בזה אסורה בזה וכן משמע בריש בילה (ד׳ ד.) דמשמע התם דרב דאסר בינה אסר נמי עלים שנשרו מן הדקל ושירי מדורה ושירי פתילה ושמן שכבה בשבת ומפרש בירושלמי דרב אוסר להדליק בי"ט ובהלכות גדולות בהלכות י"ט כתב דאע"ג דדבר הנילוד והנלקט בי"ט בשביל ישראל אסור עד מולאי י"ט שני בדבר הבא מחוץ לתחום בשביל ישראל שרי בי"ט שני מידי דהוה אבינה שנולדה בזה מותרת בזה ונראה שדקדקו מדקאמר באין לדין (שם ד' כד:) ולערב אסורים בכדי שיעשו אאס יש [במינו] במחובר ולא קאמר נמי על הבא מחוץ לתחום משמע דחין לריך בו בכדי שיעשו וטעמא משום דבתחום הקילו כעין שהקילו לענין הבא בשביל ישראל זה מותר לישראל אחר ומיהו לבינה ודאי לא מדמינן דכבינה לא שייך שמא יאמר לנכרי כמו בדבר הבא מחוץ לתחום: אדעתא דכולהו

אלא מחוץ לתחום אתא מאן דאכל 6 סבר י הבא בשביל ישראל זה מותר לישראל אחר ומאן דלא אכל סבר א כל דאתי לבי ריש גלותא אדעתא דכולהו רבנן אתי והא אשכחיה רב ששת לרבה בר שמואל וא"ל 🐠 ים לא היו דברים מעולם ההוא ליפתא דאתי 🛚 ים למחוזא נפק רבא חזיא דכמישא שרא רבא למיזבן מיניה אמר הא ודאי מאיתמול נעקרה מאי אמרת מחוץ לתחום אתיא י הבא בשביל ישראל זה מותר לאכול לישראל אחר וכל שכן האי דאדעתא דנכרים אתא כיון דחזא דקא מפשי ומייתי להו אסר להו: הנהו בני גננא דגזו להו י אסא בי"ם שני לאורתא שרא להו רבינא לאורוחי ביה לאלתר א"ל רבא בר תחליפא לרבינא ליסר להו מר מפני שאינן בני תורה מתקיף לה רב שמעיה מעמא דאינן בני תורה הא בני תורה שרי והא בעינן בכדי שיעשו אזלו שיילוה לרבא אמר להו י בעינן בכדי שיעשו: ר' דוסא אומר העובר לפני התיבה כו': אמר רבה כי הוינן בי רב הונא איבעיא לן מהו להזכיר של ראש חדש בראש השנה כיון דחלוקין במוספין אמרינן או דילמא זכרון אחד עולה לכאן ולכאן אמר לן תניתוה רבי דוסא אומר העובר לפני התיבה כו' מאי לאו להזכיר לא להתנות הכי נמי מסתברא מדקתני בברייתא וכן היה ר' דוםא עושה בראשי חדשים של כל השנה

כולה ולא הודו לו אי אמרת בשלמא להתנות משום הכי לא הודו לו אלא אי אמרת להזכיר אמאי לא הודו לו ואלא מאי להתנות למה לי לאיפלוגי בתרתי צריכא דאי אשמעינן ר"ה הוה אמינא בהא קאמרי רבנן דלא משום דאתי לזלזולי ביה אבל בראשי חדשים של כל השנה כולה אימא מודו ליה לר' דומא ואי אתמר בהא בהא קאמר ר' דוסא אבל בהך אימא מודה להו לרבגן צריכא מיתיבי 🤊 ראש השנה שחל להיות בשבת בית שמאי אומרים מתפלל עשר ובית הלל אומרים דמתפלל תשע ואם איתא בית שמאי אחת עשרה מבעי ליה

אמר

רבגן קאתו. נראה לרינצ"א דהכי הלכמא דקיימא לן כרב ששת כלפי רב נחמן באיסורי וכלפי רב חסדא ממי הלכמא כוואיה שהיה גדול ממנו כדאשכחן בכמה דוכתי בעי רב חסדא מרב ששת ובפ' הדר (לחמן ד' סו.) נמי אמר רב חסדא ורב ששת כי הוו פגעו אהדדי רב חסדא מירתע שפוותיה ממתני׳ דרב ששת ורב ששת מירתע כוליה גופיה מפלפוליה דרב חסדא ואמר בסוף הוריות (ד' יד.) סיני ועוקר הרים סיני עדיף דהכל לריכין למרי חיטיא הלכך דבר הבא מחוץ לתחום בשביל ישראל אסור לכל בני ביתו לאכול דאדעתא דכולהו קאתי: ודאי מאתמול נעקרה. אבל אי היום נעקרה אסור אע"ג דאדעתא דנכרים אתו וטעמא משום מוקנה ואפילו לר"ש דלית ליה מוקנה הכא מודה כיון דלא לקטן מאתמול אקצינהו ודמי לגרוגרות וצמוקין וכן משמע בריש המביא בביצה (די ב:) דכל היכא דאין יושב ומצפה אית ליה לר"ש מוקצה וכן פירש הקונטרס בריש אין לדין (שם ד' כד:) גבי נכרי שהביא דורון לישראל וא"ת דבפ"ק דחולין (ד' יד.) גבי השוחט בשבת משמע דלא הוי מוקצה לר"ש ואפילו לר' יהודה בעי למימר מעיקרא דלא הוי מוקצה וצ"ל דמיירי ביושב ומצפה שמא ישחטנו חרש שוטה וקטן ואחרים רואין אותו וא"ת למה ליה טעמא בריש בילה (ד' ג.) גבי פירות הנושרין שמא יעלה ויתלוש חיפוק ליה משום מוקלה וי"ל כגון דאית ליה עורבים דהוי מוכן לעורבים והא דאמרינן בפ' כל כתבי (שבת ד' קכב.) דאין מעמידין בהמה על גבי מוקלה בשבת פירוש עשבים שנחלשו בשבת הא פרשינן התם כגון שהיו עומדין בשעת חיבורן במקום שהבהמה לא היתה יכולה לבא שם אי נמי דלריך טעמא שמא יעלה ויתלוש לר"ש ביושב ומלפה וא"ח טעמא דמוקצה למה ליה מיפוק ליה משום שמא יעלה ויתלוש וי"ל דשמא יעלה ויתלוש לא הוי אלא בפירות האילן שקלים ליתלוש אבל לפתות דבעי מרא וחלינא לא וכן במשקין דגורינן שמא יסחוט לפי שקלים ליסחוט ודגים שנצודו בי"ט אסורין משום מוקצה כגרוגרות ולמוקין ולא משום דגזרינן שמא ילוד וחדע דבסוף כל כתבי (שם ד' קכב.) גבי מילא מים לבהמתו ונכרי שהדליק הנר ועשה כבש לא אסרינן לישראל לירד אחריו גזירה שמא יעשנו והא דמדמי בפ״ק דחולין (ד׳ יד:) שמא ישחוט לשמא יסחוט הוה מלי למידחי דלא דמו כדפי׳ אלא דבלאו הכי דחי ליה שפיר: זכרון אחד עולה. דבראש השנה כתיב זכרון תרועה ובראש חדש כתיב בפרשת בהעלותך גבי חאולרות והיו לכם לזכרון פי׳ רשב״ם ° דאין לריך להזכיר מקראות של מוסף לא די״ט ולא דר״ח כדאמר רב י׳ חיננא א״ר בשילהי ר״ה (ד׳ לה.) כיון שאמר ובחורתך כחוב לאמר שוב אינו לריך גבי מלכיות זכרונות ושופרות ואם התחיל לריך לסיים והא דתנן הפוחת לא יפחות משלש היינו בהתחיל והוא הדין נמי במקראות דקרבנות ואם בא להזכיר מזכיר אף של ר"ח ור"ת מפרש דההיא דרב חיננא דווקא במלכיות זכרונות ושופרות אבל דמוסף לריך להזכיר לעולם אבל דר״ח אין לריך כלל להזכיר דנפטר במה שאמר מלבד עולת החדש ומנחתה והגיה במחזורו ושני שעירים לכפר ושני תמידים כהלכתם ולר׳ יצחק אין נראה לחלק בין מלכיות זכרונות ושופרות למקראות דמוסף ויש גאונים קדמונים שאין מניחין לומר ובראשי חדשיכם דלא ליתי לזלזולי במועדות ויו"ט ראשון של ר"ה דיאמרו יום שני עיקר כמו בראשי חדשים של כל השנה ואתי לממני מועדות מיום שני ואין נראה לר"י דבכולהו שמעתא ליכא דחש להאי זלוולא ובערוך בערך חדש איזה הוא חג שהחדש מתכסה בו הוי אומר זה ר"ה פי' שאין אומר ובראשי חדשיכם לא בתפלה ולא (ג) בזולתה: ווע"ע מוס' ביצה טו. ד"ה איהו ומוס' ר"ה ח: ד"ה שהחדש ועוד שם במוי לה.]

רבינו חננאל ההוא לפתא דאתיוה גוים למחוזא ביום טוב שיני של גליות, חזייה רבא דמכמשא אמר הא ודאי מאיתמול (מעיקרא) ומיעקראן, הויא . טביא דאיתציד טוב ביום טוב ואישתחיט ביום טוב שני. מאי חיישת דילמא מחוץ לתחום אתאי היום, הא קיימ׳ לז בהא כל הא קיינו כן בהא כל דבר הבא מחוץ לתחום בשביל ישראל זה מותר לישראל אחר לאכול אותו. וכל שכן הדא לפתא דאדעתא דגוים אתאי. דידעי דהאידנא יומא טבא הוא לאיזבוני. ושרא לישראל מיניה. כיוז דחזא בימים וטוב] שיני זבני והוו ומייתו, אמר הא אדעתא דישראל מפשי ומייתו. הדר אסר להו למיזבן כלל. והא אסא דגזו לה גוים ביום טוב. אסיקנא אפילו הז בני תורה, דאסיר לאורתא לישראל לאורוחיה ביה לאלתר ואלאן משהי ביה בכדי שיעשו. פי׳ כשיעור שילך ישראל משחשיכה בגן ויגזז ויביא, ואחר ית שיעור זה שרי. י' ר' דוסא אומר העובר לפני התיבה ביום טוב של ראש השנה אומר החליצנו את יום ראש החדש הזה כו׳. מוסף של ראש חדש עם מוסף [של] ראש השנה, כיון דחלוקין במוספין מדכרינן, או די אחד ועולה) לכאז ולכאז. ואתינן למיפשטה ואתינן למיפשטה מדקתני ר' דוסא החליצנו את יום ראש החדש לומר אם היום אם למחר. ים... h) אבל להזכיר אינו מזכיו אלא זכרון אחד. ואמרינן הכי נמי מסתברא דלא להתנות, מדקתני ר׳ (עוסק) [עושה] בראשי זרשים ש[ל] כל השנה כולה וכו׳. ואסיקנא זכרון

א) לכאורה הדבר פשוט דמאי דדחינן לא להתנות ארבנן קאי, דר' דוסא הא בהדיא אמר דלכיד להזכיר של כ״ח ואולי למש"כ רבינו דהאיבעיא אינו אלא אם לריך להזכיר מוסף של ר"ח עם מוסף ר"ה אפשר דגם ר' דוסא יש למבעיא ועדיין ל"ע.

אחד עולה לכאן ולכאן.

לפני התיבה ביום טוב

פי׳ אינו צריך להזכיר מוסף של ראש חדש

יפני וווניבוז ביום של ראש השנה צריך להזכיר של

ירושלמי